

21.02.2024

Denne gang bliver von der Leyen på jorden

Den dramatiske geopolitiske situation gør, at von der Leyen 2.0 vil være ganske anderledes end 1.0-udgaven. Nu har geopolitikken overtaget den klimapolitiske dagsorden.

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

Den mindst overraskende nyhed i denne uge var meldingen om, at Ursula von der Leyen går efter fem år mere som Kommissionsformand. Timingen skyldes uden tvivl, at der midt i ugen var deadline for, at kandidater kunne melde sig som spidskandidat for Europas konservative (EPP). Timingen var ikke desto mindre velanbragt: Donald Trumps budskab om, at europæerne ikke kan regne med NATO, Aleksej Navalnyjs død og ukrainernes tilbagetrækning fra Avdijvka få dage før toårsdagen for Vladimir Putins invasion. Med det bagtæppe kunne von der Leyen præsentere sig selv om den rutinerede kandidat, der i den grad er brug for i en turbulent verden. Dette er ikke tiden for at skifte ud på 13. sal i Kommissionens hovedkvarter, Berlaymont, hvor kommissionsformanden holder til!

Den dramatiske geopolitiske situation gør, at von der Leyen 2.0 vil være ganske anderledes end 1.0-udgaven. Hvor hun i 2019 slog sig op som klimaforkæmper, ja hun betegnede sin "grønne pagt", som "Europas månelandings-øjeblik", bliver hun denne gang på jorden. "Verden er fuldstændig forskellig fra 2019", lød det fra tyskeren i mandags, der dermed gav sig selv et nyt projekt, nemlig at holde især Putin stangen. Og ikke nok med det: denne gang gælder det om at beskytte EU mod de ydre og interne kræfter, der vil splitte EU - "uanset om det er Vladimir Putin, Marine Le Pen eller Geert Wilders". Selvom hun ikke nævnte Trump, kan man nok også sætte ham på listen.

Alt tyder på, at von der Leyen med denne tilgang vil have gode chancer for at blive genvalgt. Langt de fleste stats- og regeringschefer vil foretrække kontinuiteten; også fordi hun i de forgangne fem år har vist sig som en habil "krise-formand", der først skulle håndtere corona-krisen, efterfulgt af Putins invasion. Det giver også point på kontoen hos hendes partifæller, at hun har lovet en bedre balancen mellem hensynet til Europas konkurrenceevne og klimaet. Dertil kommer, at hun med en mere hård migrationspolitik har udviklet et tæt forhold til Italiens Giorgia Meloni.

Hvis tyskeren skulle komme i problemer, er det derfor i Europa-Parlamentet. Kommissionsformanden skal nemlig ikke kun opnå støtte blandt stats- og regeringscheferne, men også i et nyvalgt Europa-Parlament. Ganske vist tyder alt på, at de konservative igen bliver den største gruppe. Lige så klart er det imidlertid, at højrefløjen med bl.a. partier som Ungarns Viktor Orbans Fidesz kommer til at gå frem. Hermed vil man uden tvivl opleve en von der Leyen, der i den kommende tid vil træde varsomt for også sikre sig opbakning fra den socialdemokratiske, grønne og liberale gruppe.

Med den konservative von der Leyen stort set på plads, vil spekulationerne om de øvrige poster i toppostkabalen tage fart. Som altid er der mange hensyn, som skal tilgodeses: geografi, størrelse, politisk farve og køn. I mange lande vil spekulationerne kunne lægge sig som en dyne over indenrigspolitikken. Bare tag situationen i Estland, hvor statsminister Kaja Kallas tippes som mulig ny EU-udenrigsminister. Og ja, tag Danmark, hvor Mette Frederiksens exit kan vende op og ned på dansk politik. Når alt kommer til alt, virker det i hvert fald sandsynligt, at Europas socialdemokrater vil kunne sætte sig på posten som formand for Det Europæiske Råd. Men, men... Vanen tro ender der alligevel med at blive udpeget i hvert fald en kandidat, som ingen havde på listen. Spørg bare von der Leyen, der for fem år siden gjorde sig absolut ingen tanker om at indtage kontoret på toppen af Berlaymont.